

Sarajevo, 20.09.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.09.2021. - 17.09.2021.

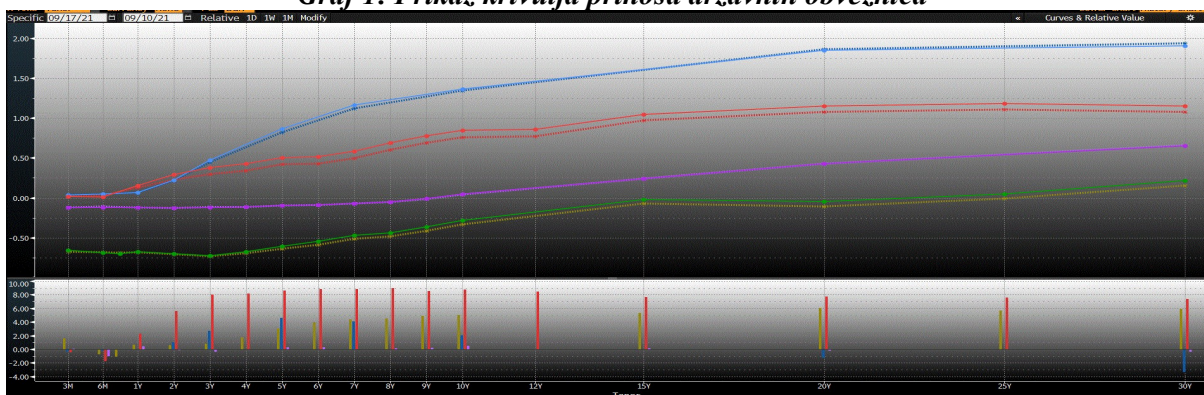
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	10.9.21	-	17.9.21		10.9.21	-	17.9.21		10.9.21	-	17.9.21		10.9.21	-	17.9.21	
2 godine	-0,70	-	-0,70	→	0,21	-	0,22	↗	0,23	-	0,29	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,64	-	-0,61	↗	0,82	-	0,86	↗	0,42	-	0,51	↗	-0,09	-	-0,09	→
10 godina	-0,33	-	-0,28	↗	1,34	-	1,36	↗	0,76	-	0,85	↗	0,05	-	0,05	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.9.21	-	17.9.21	
3 mjeseca	-0,661	-	-0,646	↗
6 mjeseci	-0,682	-	-0,690	↘
1 godina	-0,667	-	-0,664	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.09.2021. godine (pune linije) i 10.09.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekla sedmica je obilježena nizom izjava zvaničnika ECB sa fokusom na rastuću inflaciju i moguće efekte na korake koje bi ECB mogla poduzeti ukoliko se dostigne srednjoročni ciljani nivo inflacije od 2%. Navedene izjave su uticale na rast prinosa obveznica eurozone od sredine do kraja protekle sedmice, pri čemu su najveće promjene zabilježene kod obveznica duže ročnosti. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih obveznica su povećani između 1 i 5 baznih poena, dok prinosi italijanskih obveznica kraće ročnosti nisu zabilježili veće promjene, ali je prinos desetogodišnjih obveznica povećan za 2 bazna poena.

Član IV ECB Schnabel je početkom protekle sedmice izjavila da ECB trenutno ne vidi rizike povezane sa brzim rastom potrošačkih cijena, ali da sa posebnom pažnjom prati situaciju, te da će odlučno reagovati ukoliko ovo povećanje bude održivo. Kasnije tokom sedmice Schnabel je izjavila da je jedno od mogućih objašnjenja za izuzetno niske prinose državnih obveznica to da postoji mogućnost da je tržište precijenilo rizike po izgledu globalnog ekonomskog rasta. Kao drugi mogući faktor, koji bi mogao objasniti trenutne uslove na tržištu obveznica, Schnabel je navela vezu sa monetarnom politikom, te dodala da je moguće da

je tržište počelo da shvata nove smjernice budućih kretanja monetarne politike ECB, a posebno o pitanju uslova koje ECB treba da vidi da bi počela da povećava referentne kamatne stope. Glavni ekonomista ECB Lane se ne slaže sa tezom da je obim kupovina dovoljan indikator stava monetarne politike, te da je ECB zadovoljna što monetarno prilagođavanje jača dinamiku inflacije, a da će se to vremenom nastaviti nadograđivati. Krajem sedmice član UV ECB Kazaks je izjavio da bi izgledi inflacije u eurozoni u srednjem roku mogli ispasti veći nego što se trenutno očekuje ukoliko Covid19 ne prouzrokuje bilo kakvu vrstu dodatnih šokova. Slično, potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da bi inflacija u ovoj godini mogla biti čak i veća nego što to sada ECB očekuje, ukoliko potraju problemi na strani ponude. Vezano za pitanje inflacije izjavu je dao i član UV ECB Makhoul, koji je stava da su strahovi od moguće pretjerane inflacije u eurozoni previše naglašeni u ovom trenutku, ali i da kreatori monetarne politike moraju priznati da postoji prilična neizvjesnost oko istrajnosti cjenovnih pritisaka.

Jedna od glavnih vijesti koja se pojavila krajem prošle sedmice, takođe o temi ubrzanja inflacije, bila je objavljivanje članka u Financial Times, gdje su kao izvori navedeni neobjavljeni interni modeli ECB, da ECB očekuje dostizanje nedostižnog ciljanog nivoa inflacije od 2% do 2025. godine, a što signalizira mogućnost da je na putu da poveća kamatne stope u narednih nešto više od 2 godine. Ovo je najmanje godinu ranije u odnosu na očekivanja ekonomista o pitanju povećanja kamatne stope na depozite ECB sa rekordno niskih -0,5%. Ipak, iz ECB je vrlo brzo stiglo saopštenje da ovaj članak nije tačan. Prošle sedmice su objavljeni finalni podaci stope inflacije za eurozonu, prema kojima je potvrđena stopa inflacije od 3% u avgustu.

Centralna banka Francuske je u kvartalnim prognozama na više revidirala prethodne prognoze iz juna (5,8%), te navela da se očekuje da GDP ove zemlje zabilježi rast od 6,3% u ovoj godini. Guverner Centralne banke Finske Rehn je izjavio da se očekuje rast GDP-a zemlje od 3,5% u ovoj godini, što je takođe više u poređenju sa prognozama iz juna (2,9%), ali je prognoza rasta za 2022. godinu smanjena na 2,8% u odnosu sa ranijih 3%. Dodao je da, iako povećanje kamatnih stopa još uvijek nije na vidiku, to će se desiti jednog dana, pa bi isto trebalo da se uzme u obzir kod planiranja budžeta u svim članicama eurozone.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	JUL	6,0%	7,7%	10,1%
2.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	JUL	14,9	13,4	11,9
3.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	8,76	5,67
4.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	JUL	-	21,6	21,8
5.	Bilans tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	7,95	-3,65
6.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	JUL	-	3,3%	4,1%
7.	Indeks veleprodajnih cijena – Njemačka (G/G)	AVG	-	12,3%	11,3%
8.	Stopa inflacije – EZ (final.)	AVG	3,0%	3,0%	2,2%
9.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	AVG	1,6%	1,6%	0,7%
10.	Stopa inflacije – Španija (final.)	AVG	3,3%	3,3%	2,9%
11.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	AVG	2,4%	2,4%	1,5%
12.	Stopa inflacije – Italija (final.)	AVG	2,6%	2,5%	1,0%
13.	Stopa inflacije – Finska	AVG	-	2,2%	1,9%
14.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	AVG	3,1%	3,2%	2,9%
15.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	2.725,9	2.696,2
16.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	II kvartal	10,0%	9,8%	10,1%
17.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	JUL	-	14,2%	15,0%
18.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	AVG	-	3,2%	3,1%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G)	JUL	1,4%	3,4%	4,3%

SAD

Komiteti koji djeluju unutar Predstavničkog doma SAD, a koji su nadležni za sve poreze, carine i ostale mjere povećanja javnih prihoda, su se fokusirali na tradicionalne načine povećanja javnih prihoda (kroz rast poreskih stopa na prihod) sa ciljem obezbjeđenja prihoda za finansiranje budžeta vrijednog 3,5 biliona USD usmjerenog na socijalnu politiku.

Predsjednik Biden je u četvrtak izjavio da je američka ekonomija dugo radila za bogatu populaciju i da je trenutak da se vrate radni ljudi u ekonomiju. Ministrica finansija Yellen je izjavila da postoji značajan konsenzus ekonomista i zvaničnika Ministarstva finansija obje partije da bi neuspjeh povećanja gornje granice duga izazvao opštu ekonomsku katastrofu. Yellen je istakla da bi bankrot SAD vjerovatno izazvao istorijsku finansijsku krizu koja bi pogoršala štetu izazvanu nastavkom vanredne situacije u zdravstvu, te bacio SAD u recesiju i trajno oslabio naciju. Predstavnički dom SAD će sljedeće sedmice glasati o povećanju gornje granice javnog duga trenutne vrijednosti 28 biliona USD.

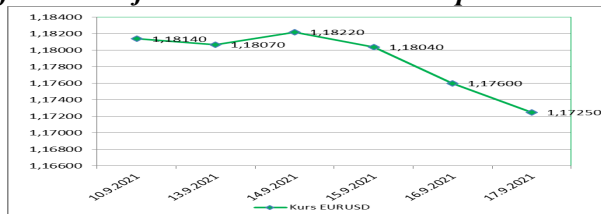
Dvodnevni sastanak FOMC-a počinje u utorak, pri čemu se očekuje da će zvaničnici Feda poslati jasan signal oko plana postepenog povlačenja monetarnih stimulansa možda već u novembru, budući da američki potrošači nastavljaju da jačaju ekonomski oporavak. Takođe, očekuje se objava niza projekcija ekonomskog rasta, stope nezaposlenosti i inflacije, te pojedinačnih očekivanja kada bi kamatne stope mogle početi rasti sa današnjeg nivoa koji je blizu nule.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G)	AVG	5,3%	5,3%	5,4%
2.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	AVG	4,2%	4,0%	4,3%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	10. sep	-	0,3%	-1,9%
4.	Indeks povjerenja u prerađivačkom sektoru u NY	SEP	17,9	34,3	18,3
5.	Indeks uvoznih cijena (G/G)	AVG	9,4%	9,0%	10,3%
6.	Indeks izvoznih cijena (G/G)	AVG	17,0%	16,8%	17,0%
7.	Industrijska proizvodnja (M/M)	AVG	0,5%	0,4%	0,8%
8.	Iskorištenost kapaciteta	AVG	76,4%	76,4%	76,2%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. sep	322.000	332.000	312.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	4. sep	2.740.000	2.665.000	2.852.000
11.	Maloprodaja (M/M)	AVG	-0,7%	0,7%	-1,8%
12.	Indeks raspoloženja potrošača	12. sep	-	57,7	57,9
13.	Indeks raspoloženja potrošača Un. iz Mičigena P	SEP	72,0	71,0	70,3

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1814 na nivo od 1,1725.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Izvršni direktor za tržišta u BoE Hauser je izjavio da će bilans BoE vjerovatno ostati veoma veliki čak i u slučaju da BoE počne da smanjuje obim kvantitativnih olakšica vrijedan 895 milijardi GBP i nakon što se počne mijenjati ekonomski ciklus. Pored toga, Hauser je dodao da očekuje da će biti usvojen tržišno vođen pristup u kojem je dozvoljeno da rezerve opadaju kako se kvantitativne olakšice ublažavaju, ali je dodao da i dalje postoji spremnost da se eventualni manjak tražnje nadomjesti kratkoročnim operacijama na otvorenom tržištu. Kompanije u Velikoj Britaniji zahtijevaju da ministar finansija Sunak zaustavi rast poreza i umjesto toga ponudi više podrške u dijelu izazova koji dolaze kao rezultat Brexita, Covid19 i klimatskih promjena. Kompanije zahtijevaju da ova pitanja Sunak razmotri narednog mjeseca kada bude

sačinjavao glavne izvještaje za budžet, tj. novi prijedlog poreza i trogodišnji plan potrošnje.

Tržište rada u Velikoj Britaniji postepeno jača, te su poslodavci tokom proteklog mjeseca dodali rekordnih 241.000 radnika na svoje platne liste, povećavajući broj zaposlenih nešto iznad nivoa koji je zabilježen prije nego je Velika Britanija zatvorila ekonomiju zbog širenja pandemije.

Guverner BoE Bailey je izjavio da bi banke u Velikoj Britaniji trebalo da izdrže pod pritiscima EU da kliring za derivate u EUR izmjesti iz Londona u EU blok. Od kada je Velika Britanija u potpunosti napustila EU blok prošlog decembra, EU je zatražila od banaka da u Frankfurt izmjesti kliring za EUR iz Londona, koji čini najveći centar za ove aktivnosti. Do danas su banke i njihovi klijenti bili ujedinjeni protiv izmještanja kliringa, te su isticali da bi to povećalo troškove jer bi došlo do podjele tržišta. EU bi trebalo da dozvoli klirinškim kućama u Velikoj Britaniji da nastave servisirati klijente unutar EU bloka kako bi izbjegli rizike tržišnih poremećaja, smatra devet tijela iz oblasti finansijske industrije. Velika Britanija je u potpunosti napustila EU prošlog decembra, dok Londonska berza, čiji segment LCH SwapClear obavlja najveći dio razmjene denominirane u EUR, ima privremenu dozvolu da nastavi sa pružanjem usluga klijentima iz EU do 30. juna naredne godine. Brisel pojačava pritiske na banke da svoje aktivnosti koje se mjere u bilionima EUR izmjesti na Eurex berzu u Frankfurtu, gdje bi se ovi poslovi mogli direktno nadgledati u slučaju bilo kakvih prijetnji po finansijsku stabilnost.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	AVG	-	-58.600	-48.900
2.	Prosječne sedmične zarade (kvartalno)	JUL	8,2%	8,3%	8,8%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	JUL	4,6%	4,6%	4,7%
4.	Inflacija (G/G)	AVG	2,9%	3,2%	2,0%
5.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	AVG	10,3%	11,0%	10,4%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	AVG	5,4%	5,9%	5,1%
7.	Maloprodaja (G/G)	AVG	2,7%	0,0%	1,9%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je kurs EURGBP zabilježio blagi pad sa nivoa od 0,85381 na nivo od 0,85366. GBP je deprecirala u odnosu na USD, te je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3839 na nivo od 1,3741.

JAPAN

Reuters je sproveo anketu koja je pokazala da će ekonomija Japana u ovom kvartalu rasti upola sporije nego što je bilo očekivano samo mjesec ranije, sputana lokalnim epidemijama koronavirusa i uticajem pandemije u inostranstvu. Reuters Tankan indeks je pokazao da je povjerenje japanskih proizvođača pogoršano, dosegnuvši petomjesečni minimum u septembru, nakon što je novi talas Covid19 izvršio dodatni pritisak na ekonomiju.

Guverner Kuroda je izjavio da bi snažan profit pomogao kompanijama da povećaju kapitalne izdatke, uprkos prekidima u lancima snabdjevanja uzrokovanim zatvaranjem fabrika u jugoistočnoj Aziji. Iako potrošnja i dalje stagnira zbog pandemije, Kuroda je izjavio da je ekonomija napredovala jer rast inostranih firmi podržava izvoz. Takođe je izjavio da će se ekonomija oporaviti kada dođe do smanjenja uticaja Covid19, zbog sve većeg napretka u vakcinaciji, dodajući da će se bolji ciklus rasta u ekonomiji intenzivirati uz oporavak potrošnje od posljedica pandemije. Japanski ministar zadužen za vakcine Kono, je izjavio da bi nove stimulativne mjere trebalo da prioritete daju potrošnji na obnovljivu energiju i širenju 5G mreže širom zemlje.

Sjednica BoJ se završava 22. septembra i očekuje se da će monetarnu politiku zadržati nepromijenjenom, ali će vjerovatno smanjiti ekonomske procjene zbog širenja Covida i uvođenja novih ograničenja. Sa političke strane, počinje kampanja za izbor novog premijera između četiri kandidata. S obzirom da je kriza izazvana Covid19 dovela do toga da je vladajuća Liberalno-demokratska partija suočena sa najvećom krizom nakon što je 2009. godine izgubila vlast od opozicije, borba za lidera je najnepredvidljivije takmičenje u posljednjih 15 godina.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	AVG	5,6%	5,5%	5,6%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	JUL	-	11,6%	23,0%
3.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	JUL	-	-3,4%	6,2%
4.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	JUL	14,8%	11,1%	18,6%
5.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	JUL	0,3%	-0,6%	2,2%
6.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	AVG	2,9	-635,4	439,4
7.	Izvoz (G/G)	AVG	34,1%	26,2%	37,0%
8.	Uvoz (G/G)	AVG	40,0%	44,7%	28,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 129,89 na nivo od 128,92. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 109,94 na nivo od 109,93.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,72 USD (59,01 EUR).

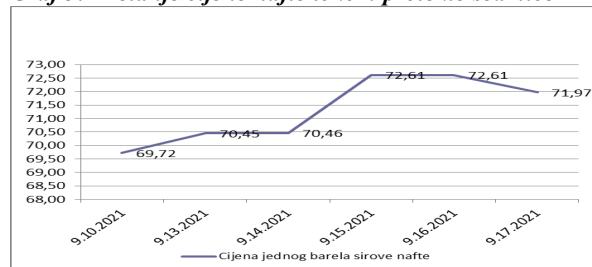
Početkom sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta pod uticajem zabrinutosti da će obim proizvodnje u SAD, koje su drugi najveći svjetski proizvođač nafte, biti smanjen zbog štete uzrokovane uraganom Ida. Ova očekivanja, zajedno sa očekivanjima rasta tražnje, dala su podršku rastu cijene ovog energenta.

Prema godišnjem izvještaju OPEC+ globalni ekonomski oporavak, u kombinaciji sa značajnim skokom mobilnosti, je u velikoj mjeri pojačao tražnju za naftom u prvoj polovini godine. Iako se očekuje da će ova dinamika biti ublažena krajem 2021. godine, sveukupan trend je pozitivan. Do sredine sedmice cijena nafte je nastavila da raste, te je dostigla najviši nivo u posljednjih šest sedmica, nakon što je uragan Nicholas oslabio u tropsku oluju, ali su pojačane prijetnje od poplava i nestanka struje u Teksasu i Luiziani. S druge strane, IEA očekuje da će se tražnja snažno povećati tokom ostatka ove godine. Dodatni podsticaj cijeni nafte dali su podaci da su zalihe nafte u SAD smanjene više nego što se očekivalo, dok su očekivanja vezano za pitanje tražnje poboljšana kako raste broj vakcinisanih protiv Covid19.

Krajem sedmice nafta je blago smanjena, ali se i dalje održava iznad nivoa od 70 dolara po barelu, pod uticajem sporijeg oporavka proizvodnje u Meksičkom zalivu nakon dva uragana koja su pogodila ovu regiju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,97 USD (61,38 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 3,32%. Ovo je četvrta sedmica zaredom da cijena nafte bilježi rast.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

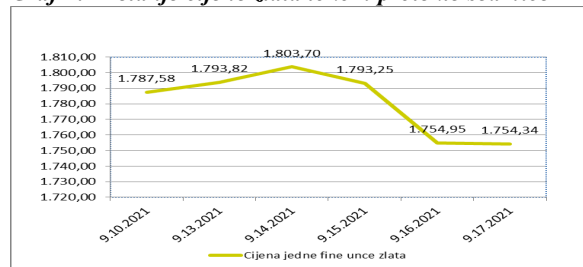

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.787,58 USD (1.513,10 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta, te je u utorak probijen nivo od 1.800 USD po unci. Investitori su početkom sedmice bili fokusirani na signale pojačanih inflatornih pritisaka u SAD, te su bili u iščekivanju podataka o kretanju cijena indeksa na malo, nakon što su podaci iz prošle sedmice pokazali da su proizvođačke cijene finalne tražnje povećane na nove rekordno visoke nivoe. Nakon što su u utorak objavljeni podaci o inflaciji, ukazali su na to da se inflacija i dalje održava na visokim nivoima, iako je bila nešto ispod očekivanja. Ovakvi podaci su ublažili špekulacije da će Fed biti primoran da smanjuje program kvantitativnih olakšica. Od sredine sedmice cijena zlata je imala tendenciju pada u prvom koraku zbog pojačane opreznosti investitora oko iščekivanja signala vezanih za odluku Feda da počne sa povlačenjem stimulansa uvedenih tokom pandemije, dok analitičari očekuju dalji pad cijene. SDPR Gold Trust, najveći fond koji trguje zlatom, je objavio da je njegova aktiva u zlatu smanjena za 0,2%, na ukupnih 998,46 tona u srijedu sa 1.000,21 tonu koliko je iznosila dan ranije. Cijena zlata je značajno smanjena u četvrtak, te se našla na najnižem nivou u posljednjih više od mjesec dana, dok je dolar značajno aprecirao nakon što su objavljeni podaci o stanju maloprodaje u SAD koji su bili bolji od očekivanja. Ovakvi podaci su pojačali špekulacije da bi Fed mogao ubrzo početi sa povlačenjem monetarnih olakšica.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.754,34 USD (1.496,24 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 1,86%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.